

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра загальної хірургії

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Догляд за хворими
(виробнича практика у хірургічному стаціонарі)**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
загальної хірургії
Протокол № 4
від 20 березня 2017 р.
Залідувач кафедри

_____

Затверджено
профільною методичною комісією
з хірургічних дисциплін
Протокол № 66
від 08 квітня 2017 р.
Голова профільної методичної
комісії

_____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

А.С. Барвінська, к.м.н., доцент кафедри загальної хірургії

Д.М.Бідюк, к.м.н., доцент кафедри загальної хірургії

РЕЦЕНЗЕНТИ :

Б.О.Матвійчук, д.м.н., професор, завідувач кафедри хірургії та ендоскопії ФПДО

Є.Я.Склярів, д.м.н., професор, завідувач кафедри терапії №1 та медичної діагностики ФПДО

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Догляд за хворими (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» складена відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня* галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» освітньої програми *магістра*

Опис навчальної дисципліни (анотація). «Догляд за хворими (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» є першою клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається знайомство студента із роботою медичних закладів стаціонарного типу, перший контакт із хворими, формування морально-етичних основ подальшої професійної поведінки. Дана навчальна дисципліна передбачає вивчення гігієнічних, профілактичних та лікувальних заходів, які входять до компетенції молодшого та частково середнього медичного персоналу і застосовуються для створення комфортних умов перебування хворого у медичному закладі, сприяння якнайшвидшого одужання пацієнта, запобігання розвитку ускладнень.

Крім того лікар загальної практики повинен володіти певною сукупністю знань та умінь для виявлення патології при невідкладних станах, надавати у таких випадках невідкладну допомогу, обсяг якої забезпечить збереження та підтримання життя до надання спеціалізованої допомоги; опанувати повним обсягом знань та умінь з першої лікарської медичної допомоги для забезпечення сприятливого перебігу подальшого спеціалізованого лікування, пам'ятаючи про велику відповідальність лікаря за життя хворого.

Програму виробничої практики у хірургічному стаціонарі — Догляд за хворими — складено на основі галузевих стандартів вищої освіти України, які затверджені Наказом Міністерства освіти та науки України № 629 від 29.07.2004 р. та які впроваджуються відповідно до Закону України — Про вищу освіту — від 17.01.02, постанов Кабінету Міністрів України від 20.01.98 № 65 про ступеневу освіту та від 07.08.98 № 1247 про державні стандарти вищої освіти, наказу МОН України від 331.07.98 № 285 про вимоги до державних стандартів, наказу МОЗ України від 24.02.2000 № 35 про особливості ступеневої освіти медичного та фармацевтичного спрямування; рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затверджених наказом МОЗ України від 24.03.2004 № 152 «Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін» зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 № 492 «Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін»; інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15.04.2014; положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, ухваленого Вченою Радою університету 18.02.2015 р., протокол № 1-ВР.

Вивчення принципів догляду за хворими базується на знаннях попередньо здобутих студентами під час вивчення анатомії, біології, фізіології й інших базових дисциплін.

Структура навчальної дисципліни				Рік навчання семестр	Вид контролю
	Кількість тижнів	Кількість кредитів (годин)			
Назва дисципліни: Догляд за хворими	1	1,5	45 год.	II курс (IV семестр)	Диференційований залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є організація догляду за хворими в умовах хірургічного стаціонару

Міждисциплінарні зв'язки: проходження практики з догляду за хірургічними хворими передбачено у IV семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії та фізіології людини, біоорганічної та біологічної хімії, а також розпочалось вивчення мікробіології, вірусології та імунології, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, практика з догляду за хворими формує засади подальшого вивчення студентом клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, медичної психології, внутрішньої медицини, інфекційних хвороб, онкології, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами «по вертикалі» та формування умінь застосовувати знання з догляду за хворими в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Догляд за хворими (виробнича практика в умовах хірургічного стаціонару)» є опанування студентом основних прийомів професійної діяльності молодшої медичної сестри на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хірургічного пацієнта з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Догляд за хворими» є засвоєння основних теоретичних знань, необхідних для організації комфортних умов перебування хворого у хірургічному стаціонарі та забезпечення необхідного догляду за ним на всіх етапах лікування, набуття основних практичних навичок з догляду за хворими в хірургічного стаціонару та вмінь визначати й оцінювати загальний стан пацієнта, основні параметри його життєдіяльності та правила забезпечення життєвих потреб організму, формування у студентів морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

-*інтегральні*: здатність розв'язувати складні задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності 22 —Охорона здоров'я», що передбачає застосування певних теоретичних знань, вмінь, практичних навичок та методів відповідного професійного спрямування;

-*загальні*: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, до адаптації та дії в новій ситуації, приймати обґрунтовані рішення, працювати в команді, спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, діяти соціально відповідально та свідомо, діяти на основі етичних міркувань (мотивів); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; навички міжособистісної взаємодії, використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; прагнення до збереження навколишнього середовища.

-*спеціальні (фахові, предметні)*:

1. Навички опитування та огляду пацієнта (СК₁).
2. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів (СК₁₃).
3. Навички виконання медичних маніпуляцій (СК₁₁).
4. Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування хворого у хірургічному стаціонарі при лікуванні захворювань (СК₄).
5. Здатність до забезпечення відповідного характеру харчування при лікуванні хірургічних захворювань (СК₅).
6. Навички надання екстреної медичної допомоги (СК₉).
7. Здатність до ведення медичної документації (СК₁₇).

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Навички опитування та огляду пацієнта	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати стандартні схеми опитування пацієнта.	Вміти провести бесіду з пацієнтом на підставі алгоритмів та стандартів.	Ефективно формувати комунікаційну стратегію при спілкуванні з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я до відповідної медичної документації	Нести відповідальність за якісний збір отриманої інформації на підставі співбесіди, опитування та за своєчасне оцінювання стану здоров'я
2.	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	Знати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів в умовах хірургічного стаціонару. Знати принципи організації раціонального харчування, принципи і методи пропаганди здорового способу життя	Мати навички щодо організації санітарно-гігієнічного та лікувально-охоронного режимів основних підрозділів стаціонару. Вміти організувати пропаганду здорового способу життя.	Знати принципи подання інформації щодо санітарно-гігієнічного стану приміщень та дотримання загальнолікарняного та лікувально-охоронного режимів керівництву структурних підрозділів лікувального закладу використовувати лекції та співбесіди	Нести відповідальність за своєчасне та якісне проведення заходів забезпечення санітарно-гігієнічного та лікувально-охоронного режимів стаціонару, пропаганди здорового способу життя.

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
3.	Навички виконання медичних маніпуляцій	Мати спеціалізовані знання про людину, органи та системи; знання алгоритмів. Виконання медичних маніпуляцій	Вміти виконувати медичні маніпуляції, передбачені програмою .	Обґрунтовано формувати та довести до пацієнта, фахівців висновки щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій	Нести відповідальність за якість виконання медичних маніпуляцій.
4.	Здатність до забезпечення необхідного режиму перебування у стаціонарі при лікуванні хірургічних захворювань	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; етичні норми; алгоритми забезпечення режиму перебування у стаціонарі при лікуванні хірургічних захворювань	Вміти забезпечити визначений лікарем необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хірургічних захворювань	Донести до пацієнта та фахівців висновки щодо необхідного режиму перебування у стаціонарі, режимів праці та відпочинку при лікуванні захворювання	Нести відповідальність за забезпечення умов дотримання призначеного лікарем режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювання
5.	Навички надання екстреної медичної допомоги	Мати спеціалізовані знання про будову тіла людини, її органи та системи; алгоритм надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах	Вміти надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані – проводити непрямий масаж серця та штучне дихання	Пояснити необхідність та порядок проведення лікувальних заходів екстреної медичної допомоги.	Нести відповідальність за своєчасність та якість надання екстреної медичної допомоги.
6.	Здатність до ведення медичної документації	Знати систему офіційного документообігу в професійній роботі медичного персоналу, включаючи сучасні комп'ютерні інформаційні технології	Вміти визначати джерело та місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; вміти обробляти інформацію та проводити її аналіз	Отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела та на підставі її аналізу формувати відповідні висновки	Нести відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу.
7.	Здатність до забезпечення відповідного характеру харчування при лікуванні захворювань	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; основи призначення харчування при лікуванні захворювань	Вміти забезпечити визначений лікарем режим харчування пацієнта та умови прийому їжі	Донести до пацієнта, фахівців висновки щодо харчування при лікуванні захворювання	Нести відповідальність за забезпечення дотримання режиму харчування та способу прийому їжі при лікуванні захворювання

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

- Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.
- Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності
- Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.
- Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності
- Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності
  - Здійснювати професійне спілкування сучасною українською літературною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою,

аналізуючи тексти фахової направленості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

– Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, ефективно працювати у команді.

– Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

1. СР₁ Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя (в тому числі професійний анамнез), за умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, використовуючи результати співбесіди з пацієнтом, за стандартною схемою опитування хворого. За будь-яких обставин (в закладі охорони здоров'я, його підрозділі, вдома у пацієнта та ін.), використовуючи знання про людину, її органи та системи, за певними алгоритмами: збирати інформацію про загальний стан пацієнта (свідомість, конституція) та зовнішній вигляд (огляд шкіри, підшкірного жирового шару); обстежувати стан серцево-судинної системи (вимірювати артеріальний тиск, досліджувати пульс); обстежувати стан органів дихання (визначати частоту дихання)
2. СР₅ Забезпечувати дотримання необхідного лікувального харчування при лікуванні захворювання, в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
3. СР₁₁ Виконувати медичні маніпуляції в умовах лікувальної установи, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.
4. СР_{13.2} Здійснювати профілактичні заходи, в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі даних про стан здоров'я певних контингентів населення та про наявність впливу на нього навколишнього середовища, використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню, щодо: режиму діяльності та відпочинку; формування сприятливого виробничого середовища; первинної профілактики захворювань і травм; вакцинопрофілактики; профілактики шкідливих звичок; пропаганди здорового способу життя.
5. СР_{13.3} Здійснювати систему заходів первинної профілактики, на підставі даних про стан здоров'я населення, що обслуговується, та про наявність впливу на нього детермінант здоров'я, в умовах закладу охорони здоров'я використовуючи існуючі методи, в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню: санітарно-просвітніх заходів щодо попередження виникнення інфекційних та неінфекційних захворювань, травм та пропаганди здорового способу життя; організації раціонального харчування, безпечних соціально-побутових умов, режиму діяльності та відпочинку.
6. СР₄ Забезпечувати необхідний режим праці та відпочинку (перебування хворого) при лікуванні захворювання в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись

відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами.

7. СР₉ Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі виявлення невідкладного стану (зупинка серця) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми (проведення непрямого масажу серця та штучної вентиляції легень).

8. СР₁₇ За умов закладу охорони здоров'я, його підрозділу вести медичну документацію щодо пацієнта (заповнювати титульні сторінки карти стаціонарного хворого, історії хвороби), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

У результаті вивчення дисципліни «Догляд за хворими (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» студент має I. *Оволодіти сучасними знаннями* щодо :

- змісту догляду за хворими та його ролі в структурі хірургічного стаціонару
- основних функціональних обов'язків молодшої медичної сестри в хірургічному стаціонарі
- принципів фахової субординації в системі лікар – медична сестра – молодший медичний персонал
- структури та функції хірургічного стаціонару
- вимог та правил забезпечення лікувально–охоронного і санітарно–гігієнічного режиму основних підрозділів стаціонару
- правил заповнення медичної документації хірургічного стаціонару
- правил та послідовності проведення розпитування і огляду хворого
- фізіологічних основ формування основних показників діяльності серцево–судинної та дихальної систем
- регуляції температурного гомеостазу організму та механізми розвитку гарячки
- загальних правил зберігання ліків в стаціонарі, класифікації лікарських засобів та розподілу їх за групами для зберігання
- механізмів впливу основних медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур на організм хворого
- методів сучасної антисептики і асептики
- організації роботи в операційній, в чистій та гнійній перев'язочних, особливостей догляду за хворими в перев'язочних
- особливостей догляду за хворими, оперованими на голові, шиї, грудній клітці, на органах черевної порожнини, промежині, кінцівках, з переломами
- правил підготовки до використання інструментарію та витратних матеріалів хірургічним хворим
- правил організації дієтичного харчування хворих хірургічного стаціонару
- основних методів очищення кишківника та правила їх проведення
- ознак клінічної та біологічної смерті, правил поводження з трупом
- основних принципів проведення серцево-легеневої реанімації

II. *Вміти застосовувати знання у практичних ситуаціях:*

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці хірургії

2. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хворими з різними захворюваннями хірургічного профілю, виконувати необхідні медичні маніпуляції: демонструвати володіння навичками дотримання лікувально-охоронного та забезпечення санітарно-гігієнічного режиму основних підрозділів хірургічного стаціонару; проводити розпитування та огляд хворого; робити попередню оцінку стану температурного гомеостазу хворого за результатами термометрії та реєстрації температурних кривих; демонструвати володіння навичками догляду за хворими із гарячкою; демонструвати найпростіші медичні маніпуляції з проведення хворим медикаментозних та фізіотерапевтичних процедур; демонструвати володіння навичками забезпечення особистої гігієни хворих та догляду за важкохворими; демонструвати навички надання першої допомоги хворим із порушеннями з боку серцево-судинної та дихальної систем
3. Демонструвати володіння навичками організації режиму і догляду за хірургічними хворими, виконувати необхідні медичні маніпуляції: демонструвати методи підготовки до використання перев'язочного матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу; демонструвати методи обробки рук хірурга та операційного поля; демонструвати накладання бинтових та гіпсових пов'язок; організовувати підготовку хворого до планового та термінового хірургічного втручання; організувати догляд за хворим у післяопераційному періоді.
4. Демонструвати вміння ведення медичної документації, облікової та звітної документації.
5. Виявляти ознаки клінічної смерті, проводити серцево-легеневу реанімацію

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 1,5 кредитів ЄКТС 45 годин. Структура дисципліни передбачає один змістовий модуль.

3. Тематика практики

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості організації догляду за хворими в умовах хірургічного стаціонару	6
2	Асептика та антисептика	6
3	Хірургічні маніпуляції, хірургічна операція, догляд за оперованими хворими	6
4	Серцево-легенева реанімація	6
5	Десмургія. Диференційований залік	4 + 2

4. Тематичний план самостійної роботи студентів

№	ТЕМА	Кількість годин
1.	Особливості догляду за хворими з супутньою патологією	3
2.	Профілактика нозокоміальної інфекції.	3
3	Профілактика трансмісійних інфекцій	3
4	Невідкладні стани і перша долікарська допомога	3
5	Транспорна іммобілізація	3
	Всього	15

5. Методи навчання

При вивченні дисципліни «Догляд за хворими (виробнича практика у хірургічному стаціонарі)» використовуються різновиди методів навчання, рекомендовані для вищої школи, а саме:

- за джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація); практичні (практична робота, опанування практичними навичками), на яких робиться особливий акцент при вивченні дисципліни; - за логікою навчального процесу: аналітичний (визначення загального стану хворого та основних ознак хвороби), синтетичний (з'ясування взаємозв'язку основних ознак захворювань, визначення найоптимальніших заходів по забезпеченню ефективного догляду за хворим), їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод, дедуктивний, їх поєднання – традуктивний метод;
- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільно впроваджувати такі методи організації навчальних занять як: метод клінічних кейсів, проблемно-дослідницький метод, метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань, метод конкурентних груп, метод тренінгових технологій, метод проведення наукових конференцій із застосуванням інтерактивних, міждисциплінарних та інформаційно-комп'ютерних технологій

Видами навчальної діяльності студента, згідно з Навчальним планом, є практичні заняття та самостійна робота студентів (включаючи виконання індивідуальних завдань).

Під час практики студенти вперше знайомляться з клінікою. Вивчення кожного із модулів проводиться у вигляді практичного курсу, який передбачає: 1) засвоєння теоретичного матеріалу щодо особливостей роботи стаціонару, основних медичних маніпуляцій та їх відпрацювання під контролем викладача (у вигляді практичних занять та консультацій); 2) самостійну роботу студента у відділеннях стаціонару та закріплення отриманих знань і умінь (самостійна робота студентів у позаурочний час за графіками, розробленими кафедрами).

При вивченні другого модуля студенти засвоюють основні принципи догляду за хворими в умовах хірургічного стаціонару, що здійснюється на клінічних базах кафедр хірургічного профілю. При проведенні практичних занять основне місце посідає опанування практичними навичками з догляду за хворими. Самостійна робота студентів посідає у вивченні дисципліни вагомe місце. Окрім підготовки з питань догляду за хірургічними хворими, вона включає роботу студентів у відділеннях хірургічного стаціонару в позааудиторний час, ефективність якої повинна забезпечуватись викладачами та допоміжним персоналом кафедр, на яких проводиться викладання дисципліни.

6. Методи контролю.

Методи і форми контролю та оцінювання успішності студентів з дисципліни здійснюються відповідно до вимог програми та Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження

Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (лист МОЗ України № 08.01-47/10395 від 15.04.2014).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестування (усне, письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією, стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок.

6.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу за 4-ри бальною (національною) шкалою безпосереднім керівником практики. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

	Назва уміння, практичної навички	
1	Вміти приготувати відповідний дезінфікуючий розчин та проводити санітарну обробку при ліжкових тумбочок та підвіконь у палаті, проводити вологе прибирання маніпуляційної.	3-4-5
2	Вміти виміряти температуру тіла у хворого та оформити температурний лист.	3-4-5
3	Вміти оглянути хворого на наявність корости та педикульозу	3-4-5
4	Вміти провести вимірювання зросту пацієнта стоячи, сидячи, визначити масу тіла та розрахувати індекс маси тіла	3-4-5
5	Підготувати гігієнічну ванну для санітарної обробки хворого та провести її дезінфекцію після користування.	3-4-5
6	Вміти транспортувати хворого на ношах (каталці) та перекидати його на ліжко.	3-4-5
7	Вміти користуватись функціональним ліжком та надавати відповідні положення хворому при нападі ядухи та при колапсі.	3-4-5
8	Дослідити пульс у хворого на променевих артеріях, зробити висновок про основні його властивості.	3-4-5
8	Дослідити пульс у хворого на нижніх кінцівках та зробити висновок про його відповідність нормі.	3-4-5
9	Виміряти хворому артеріальний тиск, зробити висновок про його відповідність нормі.	3-4-5
10	Провести дослідження дихання у показового хворого, зробити висновок про основні його властивості.	3-4-5
11	На бланку температурного листа відмітити запропоновані керівником практики показники пульсу, артеріального тиску, температури тіла, зробити висновок про їх відповідність нормі та про тип температурної кривої.	3-4-5
12	Провести перемену натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі.	3-4-5
13	Вміти закапувати краплі у вуха, ніс, очі.	3-4-5
14	Вміти проводити годування хворого, прикутого до ліжка.	3-4-5
15	Вміти підготувати необхідні засоби та провести профілактику утворення пролежнів.	3-4-5
16	Вміти приготувати необхідне обладнання для очисної клізми. (Продемонструвати її методику на муляжі).	3-4-5
17	Вміти проводити серцево-легеневу реанімацію.	3-4-5
18	Вміти користуватись підкладним судном та сечоприймачем.	3-4-5
19	Вміти підготувати необхідні засоби та провести гігієну порожнини рота, носа та вух важкохворому.	3-4-5
20	Вміти підготувати операційну білизну та перев'язувальний матеріал до стерилізації.	3-4-5
21	Вміти розпитати хворого про його скарги. Вміти виділити основні скарги пацієнта	3-4-5
22	Знати принципи та бачити техніку проведення ін'єкцій. Вміти виконати їх на муляжах	3-4-5
23	Вміти підготувати та використовувати гумову грілку та міхур для льоду.	3-4-5
24	Вміти накладати основні види пов'язок	3-4-5
	Загалом	72-120

6.2. Форма підсумкового контролю успішності навчання
Семестровий диференційований залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з навчальної

дисципліни на підставі поточного контролю та виконаних індивідуальних тестових завдань на останньому занятті

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДИФ. ЗАЛІК

1. Вимірювання температури у хворого та оформлення температурного листа
2. Огляд хворого на наявність корости та педикульозу.
3. Методи транспортування хворих.
4. Користування функціональним ліжком та надання відповідних положень хворому при нападі ядухи та при колапсі.
5. Дослідження пульсу на променевих артеріях, висновок про основні його властивості.
6. Дослідження пульсу на нижніх кінцівках, висновок про основні його властивості.
7. Вимірювання артеріального тиску, висновок про його відповідність нормі.
8. Дослідження дихання у показового хворого, висновок про основні його властивості.
9. На бланку температурного листа відмітити запропоновані викладачем показники пульсу, артеріального тиску, температури тіла, зробити висновок про їх відповідність нормі та про тип температурної кривої.
10. Заміну натільної та постільної білизни хворому, що знаходиться на ліжковому режимі.
11. Основні способи введення препаратів.
12. Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з одноразовим шприцом до та після його застосування.
13. Продемонструвати методику підготовки гумової грілки та пухиря з льодом і користування ними.
14. Методики годування хворого, прикутого до ліжка.
15. Приготувати необхідне обладнання для очисної клізми, методика її застосування на муляжі.
16. Підготувати необхідні засоби та провести гігієну порожнини рота, носа та вух важкохворому.
17. Підготувати необхідні засоби та провести профілактику утворення пролежнів.
18. Продемонструвати методику проведення реанімаційних заходів (штучна вентиляція легень, непрямий масаж серця) на фантомі.
19. Пояснити принципи проведення ін'єкцій. Вміти виконати їх на муляжах.
20. Продемонструвати методику одягання операційної білизни.
21. Продемонструвати методику виготовлення серветок, тампонів, кульок для догляду за хірургічним хворим та правила їх утилізації після використання.
22. Продемонструвати накладання пов'язок на різні частини тіла
23. Підготувати хірургічний інструментарій до стерилізації.
24. Провести проби на якість перед стерилізаційної обробки інструментів.

6.3. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є екзамен (диференційований залік):

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену (диференційованого заліку) становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену (диференційованого заліку) становить 72 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120
4.95	119
4.91	118
4.87	117
4.83	116
4.79	115
4.75	114
4.7	113
4.66	112
4.62	111
4.58	110
4.54	109
4.5	108

4-бальна шкала	200-бальна шкала
4.45	107
4.41	106
4.37	105
4.33	104
4.29	103
4.25	102
4.2	101
4.16	100
4.12	99
4.08	98
4.04	97
3.99	96
3.95	95

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.91	94
3.87	93
3.83	92
3.79	91
3.74	90
3.7	89
3.66	88
3.62	87
3.58	86
3.54	85
3.49	84
3.45	83
3.41	82

4-бальна шкала	200-бальна шкала
3.37	81
3.33	80
3.29	79
3.25	78
3.2	77
3.16	76
3.12	75
3.08	74
3.04	73
3	72
Менше 3	Недостатньо

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні диференційованого заліку становить 80.

Мінімальна кількість балів при складанні диференційованого заліку - не менше 50.

Оцінка з дисципліни, яка завершується екзаменом визначається, як сума балів за поточну навчальну діяльність (не менше 72) та балів за диференційований залік (не менше 50).

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу. Бали шкали ECTS у 4-бальну шкалу не конвертуються і навпаки.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A», „B», „C», „D», „E» проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

9. Методичне забезпечення (навчальний контент, плани практичних (семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, комплексної контрольної роботи, післятестастійного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни).

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Нетяженко В.З., Щупіпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2013. - 591 с.

2. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.

3. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.

4. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрющенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В.

Андрющенко – Л: ЛНМУ, 2017. – 351 с.

5. Основи догляду за хірургічними хворими: навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ ІV рівня акредитації / Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І., Стороженко О.В. - Полтава, 2015. - 160 с.

6. Первая доврачебная помощь: Учебник для студентов высших учебных заведений / Б. А. Самура, В.Ф. Черных, И. В. Киреев, Б.Б. Самура . – Харьков: Изд-во Нфа; Золотые страницы, 2004. – 340 с.

7. Самостоятельная работа студентов по первой доврачебной помощи. Учебное пособие для студентов фармацевтических вузов и факультетов / Б. А. Самура, Б.Б. Самура, Г.П. Фомина и др. – Харьков: Изд-во НфаУ, 2005. – 120 с.

8. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ —Медицина, 2017. – 600 с.

ДОДАТКОВА

9. Методика обстеження хірургічного хворого/ під ред. М. О. Ляпіса. – Тернопіль, 2000

10. Фомина Н. Р. Справочник медицинской сестры по уходу: Учебник. - М.: Медицина, 2000. – 304 с.

11. Cline D.M., Ma O.J. Just the facts of emergency medicine. – Boston: McGraw Hill, 2001. – 596 p.

11. Інформаційні ресурси

1. Яворський О.Г. DVD-фільм «Догляд за хворими. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.

2. Яворський О.Г. DVD-фільм «Огляд хворого. Основи мед сестринської справи» (у 2-х частинах) / Яворський О.Г., аудіо- та відеоматеріали, 2013.

3. Глибокий анализ разных способов измерения температуры тела у детей [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gradusnik.ru/rus/doctor/ped/w10md-termometr/>

4. Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://medsoft.ucoz.ua>

5. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

6. Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

Інтернет-ресурси:

7. З тем «Загальний огляд хворого»

– <http://www.meddean.luc.edu/lumen/meded/medicine/pulmonar/pd/contents.htm>

– <http://meded.ucsd.edu/clinicalmed/>

8. З питань етико-деонтологічних аспектів роботи медичного працівника:

– http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vzhdu/2011_57/vip_57_13.pdf

– http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Mosv/2012_4/data/article22.pdf.

– http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2012_1/2neranov.pdf.

9. Міністерство охорони здоров'я <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>

10. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
<http://www.nau.ua>